

**Přílohy k závěrečné zprávě
o realizaci a výsledcích
výzkumného projektu**

Shrnutí a komparace případových studií

V jednotlivých evropských státech se právní status umělců a jiných osob angažovaných v kulturním sektoru liší. V průběhu mezinárodní spolupráce jsou pořadatelé a organizátoři rozličných druhů kulturních produkcí konfrontováni s problematikou týkající se právního statusu s ohledem na zemi původu umělců. Řešení statusu umělce má zásadní praktický dopad, neboť se od něj odvozují práva na sociální dávky, podmínky získávání pracovních povolení, otázky placení odškodnění a daní apod.

Vzhledem k tomu, že životní a pracovní podmínky v oblasti scénických umění v Evropě jsou podobné, alespoň pokud jde o problémy v oblasti sociálního zabezpečení, je k nápravě této situace pravděpodobně zapotřebí celoevropský přístup. To však neznamená, že bychom měli nezávislým umělcům stanovit zvláštní status nebo zvláštní zacházení. Formy práce a života v umění mohou být pouze předstupněm celkových společenských změn na pracovním trhu, na němž se profesní oblasti stávají stále dynamičtějšími a flexibilnějšími. Běžný pracovní poměr, na němž jsou v současnosti založeny systémy sociálního zabezpečení, se budou stále více stávat minulostí. Podpora sociálního zabezpečení v době přerušování kariéry, rodičovství a zabezpečení ve stáří se tedy netýká pouze uměleckých oborů, ale představuje obecnou výzvu, pro kterou je třeba najít vhodné mechanismy.

Status umělce byl mapován a porovnáván v následujících evropských zemích: Norsko, Německo, Rakousko, Francie, Finsko, Belgie, Slovensko, Anglie, Estonsko, Portugalsko a Severní Irsko. Bylo komparováno 10 evropských států s různými institucionálními nastaveními, což vysvětluje i šíři přístupů k řešení statusu umělce.

Stát	Definice umělce (nemusí být definována zákonem)	Podporované umělecké sektory	Kdo rozhoduje o udělení statusu
Anglie	<p>Profesionál žijící déle jak 6 měsíců v Anglii</p>	<p>výtvarné umění, užité umění, sociálně angažované umění, audiovize, zvuk a performance</p>	<p>Artists' Union England</p>
Belgie	<p>Umělci, technické a podpůrné profese</p>	<p>audiovizuální a výtvarné umění, hudba, literatury, divadlo a choreografie</p>	<p>Speciální komise</p>
Estonsko	<p>Tvůrčí osobou je autor nebo výkonný umělec ve smyslu autorského zákona. Tvůrčí osoba může být současně členem několika uměleckých sdružení.</p>	<p>výtvarného nebo užitého umění, scénografie, audiovizuálního umění, scénického umění, literatury, hudby nebo architektury</p>	<p>x</p>
Francie	<p>Pokud jde o sociální ochranu spisovatelů, autorů a skladatelů hudebních, filmových, audiovizuálních a multimediálních děl a fotografové spadají pod záštitu Sdružení pro správu sociálního zabezpečení spisovatelů (Agessa). Grafici a výtvarní umělci spadají pod Dům umělců (MDA).</p>	<p>živé umění (divadlo, hudba), filmu a audiovizuálního odvětví</p>	<p>definuje Pole emploi, pracovní úřad</p>

<p>Irsko</p>	<p>"Tvůrčí umělecký pracovník je osoba, která vykonává tvůrčí praxi a jejíž tvůrčí činnost je klíčovým příspěvkem k produkci, interpretaci nebo vystavování umění.</p>	<p>"Uměním" se rozumí jakýkoli tvůrčí nebo interpretační projev (tradiční nebo současný) v jakékoli formě a zahrnuje zejména výtvarné umění, divadlo, literaturu, hudbu, tanec, operu, film, cirkus a architekturu a zahrnuje jakékoliv médium, které je pro tyto účely použito" (Citizens Information, 2022).</p>	
<p>Německo</p>	<p>Ti, kteří tvoří, provozují nebo vyučují hudbu nebo scénické, či výtvarné umění. Spisovatelé jsou definováni jako ti, kteří pracují jako autoři, novináři, publikují jinou formou nebo vyučují žurnalistiku. Z umělecké nebo vydavatelské činnosti si ročně vydělají alespoň 3 900 EUR.</p>	<p>Hudba, scénické a výtvarné umění, literatura, vydavatelství.</p>	<p>Spolkový sociální soud Německa.</p>
<p>Norsko</p>	<p>Běžný OSVČ</p>	<p>Na podporu vizuálních umělců zde existuje národní Norská asociace vizuálních umělců (NBK).</p>	<p>NBK je složená z regionálních buněk. Členství je možné na základě různých vstupních kritérií na úrovni regionů.</p>

<p>Portugalsko</p>	<p>Nový Status kulturních profesionálů zahrnuje řadu profesí v kultuře, seznam je zveřejněn ve Sbírce zákonů, která vstoupila v platnost v lednu 2022. Mezi kulturní profesionály patří například autoři, performeři, technické profese, zprostředkovatelé umění (producenti, marketingoví a PR specialisté, kustodi v muzeích a další).</p>	<p>Dle Sbírky zákonů z roku 2022</p>	<p>Online registr</p>
<p>Rakousko</p>	<p>Umělec je jedinec, který vykonává uměleckou činnost. To znamená, že je sám kreativní a sám tvoří umění a tuto činnost vykonává na základě své umělecké kvalifikace/schopnosti. Uměleckou kvalifikaci získá absolvováním studia umění VŠ.</p>	<p>Za umělecké činnosti se obecně považují následující profese: Sochař, Malíř, Kreslíř, Kurátor, Restaurátor, Scénograf, Návrhář interiérů, Módní návrhář, Umělecký ředitel, Režisér nebo producent, Vedoucí výroby, Herečka/herec, Vypravěč/Mluvčí, Zpěvák, Tanečník, Umělec, Hudebník</p>	<p>Umělecká komise, finanční úřad</p>
<p>Slovensko</p>	<p>Jedná se o fyzickou osobu, která vykonává uměleckou činnost v rámci svobodného povolání nebo vedle zaměstnání na základě smlouvy o dílo, pracovní smlouvy nebo kupní smlouvy, splňuje požadovanou kvalifikaci nebo dosahuje prokazatelné umělecké výsledky a je zapsána v evidenci profesionálních umělců. Zatím není legislativně uchopeno.</p>	<p>V roce 2022 podporují tanečníky, zpěváky nebo hráče na dechové nástroje zaměstnané ve státních kulturních institucích, kteří ukončili kariéru a čekají na důchod (cca 70 osob).</p>	<p>Ředitel Fondu na podporu umění na základě doporučení odborné komise, jejíž členové jsou nominováni profesionálními uměleckými sdruženími.</p>

Sociální zabezpečení umělců

V Anglii není žádný speciální mechanismus pro umělce, tvůrčí pracovníci jsou bráni jako ostatní OSVČ. Funguje zde oborová asociace Artists' Union England, která sdružuje nezávislé umělce v Anglii. Členství stojí 42 liber ročně a nabízí registrovaným umělcům řady výhod včetně speciálního pojištění, nebo právního a daňového poradenství. Sdružuje umělce v oborech jako jsou: výtvarné umění, užité umění, sociálně angažované umění, audiovize, zvuk a performance. Členství v Artists' Union je podmíněné několika kritérii jako být profesionálním umělcem a pracovat a žít v Anglii déle než 6 měsíců.

Naopak Belgie je stát s vyvinutou sítí sociálního zabezpečení. V roce 2022 zde probíhá velká reforma statusu umělce. Kunstenaarsstatuut nepopisuje ani tak nový právní status umělců, jako spíše soubor politik, které mají umělcům umožnit přístup ke stejné síti sociálního zabezpečení jako zaměstnancům, ale za pružnějších podmínek. Konkrétně Kunstenaarsstatuut popisuje podporu v nezaměstnanosti, která se časem nesnižuje a která umožňuje vykonávat současně uměleckou činnost. Ve dnech bez příjmu z uměleckých výkonů existuje nárok na dávku, která se neodvíjí (pouze) od dříve vykonané práce, ale také od hrubé pracovní mzdy a věku žadatele.

Doba mezi pracovními smlouvami se tedy již nepovažuje za dobu nezaměstnanosti. Nový "Kunstenaarsstatuut" navrhovaný od října 2022 chce v Belgii usnadnit situaci v období dočasné nezaměstnanosti, aby se nepravidelný tok příjmů umělců přizpůsobil systému sociálního zabezpečení. Reforma probíhá i v rámci terminologie, místo statusu umělce bude v Belgii zaveden certifikát uměleckého díla. Jedná se o pravidla pro poskytování dávek uměleckým pracovníkům podle předpisů o nezaměstnanosti. Zásadní reformou je, že udělení certifikátu není určeno jen umělcům, ale také uměleckým profesionálům, tedy všem, kdo podporují umělce umělecky i technicky. Certifikát bude platit 5 let a může být vydán novou uměleckou komisí/výborem, která by měla začít fungovat od ledna 2024. Pro nové zájemce o udělení uměleckého certifikátu bude vytvořena digitální platforma (Flanders Arts Institute, 2022). Pro doložení odpracovaných dnů budou umělci muset vyplňovat kontrolní kartu.

Estonské právní předpisy stanoví jednotlivým samostatně výdělečně činným umělcům a osobám na volné noze právo na daňové odpočty doložených výdajů souvisejících s jejich tvůrčí činností. Kromě toho, umělci na volné noze, kteří nemají žádný jiný zdroj příjmů, mohou požádat o měsíční podporu.

Tvůrčí osobou je autor nebo výkonný umělec ve smyslu autorského zákona, který působí v oblasti výtvarného nebo užitého umění, scénografie, audiovizuálního umění, scénického umění, literatury, hudby nebo architektury. Tvůrčí osoba může být současně členem několika uměleckých sdružení. Nezávislý umělec by měl být registrovaný v obchodním rejstříku pod svým registračním kódem (IČO).

Ve Francii mají umělci pracující v oblasti živého umění, filmu a audiovizuálního odvětví nárok na zvláštní druh systému pojištění v nezaměstnanosti označovaný jako "régime des salariés intermittents du spectacle." Francouzský kompenzační systém L'intermittence du spectacle uznává, že práce v umění je dočasná, nestabilní a dochází při ní k dlouhým obdobím útlumu. Pokud umělci pracující v divadelním, hudebním, filmovém, televizním a rozhlasovém sektoru prokážou určitý objem placené práce ročně, francouzský stát jim dorovná výdělek a vyplácí podporu v období nezaměstnanosti (Žáková a Návratová, 2022). Francouzský systém dočasné zaměstnanosti umělců intermittents du spectacle se vyvíjel několik desetiletí a poskytuje štědré pojištění pro případ nezaměstnanosti pro pracovníky v kulturním a zábavním průmyslu, jejichž pracovní místa jsou přirozeně nestabilní. Tento systém umožňuje organizacím a firmám v uměleckých odvětvích přijímat zaměstnance na velmi krátké smlouvy na dobu určitou, a to bez omezení počtu po sobě jdoucích smluv (v roce 2017 se toto číslo u některých zvýšilo na více než 50 smluv ročně), a na druhé straně opravňuje pracovníky, kteří nashromáždili 507 pracovních hodin za období 10 měsíců, k podpoře v nezaměstnanosti během nepracovních období. Náklady na tento systém však vzbuzují vážné pochybnosti o jeho udržitelnosti a možnosti jeho rozšíření na další profese. Jeho reformě brání protesty ze strany umělecké scény.

Irsko od roku 2022 realizuje výzkumný program Základní příjem pro umění (Basic Income for the Arts, BIA). Pilotní projekt potrvá tři roky, od roku 2022 do roku 2025. Cílem nového pilotního programu je podpořit umění a tvůrčí činnost prostřednictvím vyplácení fixní částky pracovníkům v oblasti umění ve výši 325 EUR týdně. Hlavním cílem tohoto programu je řešit finanční

nestabilitu, s níž se potýká řada osob pracujících v oblasti umění. Irsko má celkem precizně zpracovaný seznam profesí, které chce finančně podpořit a které do programu nespádají. Do pilotního projektu bylo po splnění všech požadavků a kritérií pro participaci náhodně pomocí software vybráno 2 000 způsobilých umělců a tvůrčích uměleckých pracovníků. Výplata základního příjmu bude podléhat zdanění, ale výše zaplacené daně bude záviset na individuální situaci dané osoby. Kreativci se musí zaregistrovat na finančním úřadě jako osoba samostatně výdělečně činná a případně zaplatit daň z příjmu. O pokračování programu se rozhodne na základě dopadů základního příjmu na kreativitu.

Umělci a spisovatelé, kteří přispívají do německého Fondu umělců, platí pouze polovinu celkových příspěvků na důchodové zabezpečení, zdravotní a dlouhodobou péči, což je obdobné postavení jako u závislých zaměstnanců. O zbývající příspěvky se dělí uživatelské společnosti (30 %) a vláda (20 %). Stejně jako ostatní osoby samostatně výdělečně činné jsou však osvobozeni od plateb záloh na pojištění v nezaměstnanosti a úrazového pojištění při práci. Zdravotní a dlouhodobá péče umělců a spisovatelů ve Fondu umělců je plně hrazena a není vázána na výši příspěvků, zatímco důchody jsou vázány na výši zaplacených příspěvků stejně jako u ostatních závislých zaměstnanců. Všichni, na které se vztahuje Fond sociálního zabezpečení umělců, mají plný nárok na pojištění pro tři hlavní rizika sociálního zabezpečení:

- Zákonné důchodové pojištění, které se vztahuje na stáří, invaliditu a pozůstalé.
- Zákonné nemocenské pojištění včetně peněžité dávky v mateřství (Mutterschaftsgeld).
- Zákonné pojištění dlouhodobé péče.

Do Fondu umělců mohou vstoupit samostatně výdělečně činní umělci a spisovatelé, kteří vykonávají převážně uměleckou činnost a nezaměstnávají více než jednoho zaměstnance. Přestože zaměstnavatelé tvrdí, že Fond umělců je nákladný, a proto by měl být zrušen, v současné době se o změně systému nediskutuje. Pokud by umělci a spisovatelé byli nuceni platit stejné plné odvody na zdravotní a dlouhodobou péči jako ostatní osoby samostatně výdělečně činné, pravděpodobně by to znamenalo vyšší nezaměstnanost nebo zvýšení cen pro uživatelské společnosti a následně i pro koncové uživatele. Vládní dotace ve výši 20 % na příspěvky na zdravotní a dlouhodobou péči a na důchodové pojištění by tedy mohla být vnímána jako dotace koncovým uživatelům a uživatelským společnostem s cílem udržení dostupnosti kultury.

Nový Status kulturních profesionálů v Portugalsku zahrnuje řadu profesí v kultuře, seznam je zveřejněn ve Sbírce zákonů, která vstoupila v platnost v lednu 2022. Mezi kulturní profesionály patří například autoři, performeři, technické profese, zprostředkovatelé umění (producenti, marketingoví a PR specialisté, kustodi v muzeích a další). Pro jejich evidenci byl založen online registr, který slouží také k mapování kulturních odvětví s cílem získání statistiky a informací o kulturním sektoru pro tvorbu účinné kulturní politiky. Nově vznikl příspěvek na období přerušení pracovní činnosti, nový druh "příspěvku v nezaměstnanosti". Sociální zajištění umělce se týká: nemoci, rodičovství, nemoci z povolání, postižení, zajištění na stáří a případ úmrtí. Příspěvky lze získat 1x ročně. Profesionál musel v minulosti odpracovat více než 180 dnů. Pak může získat podporu ve výši 65% průměrného příjmu za posledních 12 měsíců. Podpora může být vyplácena po dobu 90 - 360 dnů, záleží na období kvalifikace, pro jejíž výpočet existuje koeficient. Portugalský systém je nový a je obtížně jej hodnotit.

Rakouské Spolkové ministerstvo pro umění, kulturu, veřejnou službu a sport v roce 2022 zavedlo pilotní finanční dotaci na férovější ohodnocování kreativních pracovníků. Vláda poskytla 6,5 Mio EUR pro vyrovnání propasti v rámci férového odměňování nezávislých kreativních pracovníků. Kulturní instituce, které získají vládní dotace, díky kalkulačce Fair pay gap zjistí, který zaměstnanec či spolupracovník má největší rozdíl ve výši odměny, a tento/tato zaměstnankyně má nárok na získání podpory v rámci Fair pay. Je nutné zdůraznit, že Fair pay podpora je směřována především na nezávislý sektor a není určena na vytvoření nových pracovních míst.

Na Slovensku je za umělce považována fyzická osoba, která vykonává uměleckou činnost v rámci svobodného povolání nebo vedle zaměstnání na základě smlouvy o dílo, pracovní smlouvy nebo kupní smlouvy, splňuje požadovanou kvalifikaci nebo dosahuje prokazatelné umělecké výsledky a je zapsána v evidenci profesionálních umělců. O registraci rozhoduje ředitel fondu na základě doporučení odborné komise, jejíž členové jsou nominováni profesionálními uměleckými sdruženími. Slovensko aktuálně podporuje umělce zaměstnané ve státních kulturních institucích, kteří po ukončení profesionální kariéry mají nárok na podporu v nezaměstnanosti ve výši 50 % průměrné slovenské mzdy, než dosáhnou důchodového věku a mají nárok na důchod. Slovensko chystá 2 legislativní návrhy – zákon o profesionálních umělcích a dalších profesionálech v kultuře, a druhý návrh je založení komory pro profesionální umělce, která by data, poskytovala školení týkající se autorských práv, podnikatelských dovedností, networkingu a mohla by udělovat granty a ocenění. Financování by mělo být zajištěné z TV poplatků a členských příspěvků

Schéma různých přístupů sociálního zajištění umělců v evropských státech

Země	Legislativa	Typ sociálního zajištění	Název specifického schématu pro umělce	Kritéria pro zařazení do systému
Anglie	Profesionál žijící déle jak 6 měsíců v Anglii	výtvarné umění, užité umění, sociálně angažované umění, audiovize, zvuk a performance	Artists' Union England	x
Belgie	Umělci, technické a podpůrné profese	audiovizuální a výtvarné umění, hudba, literatury, divadlo a choreografie	Speciální komise	Certifikát umělce, nutnost odpracovat určitý počet dní, podpora se vypočítává i na základě věku žadatele.
Estonsko	Tvůrčí osobou je autor nebo výkonný umělec ve smyslu autorského zákona. Tvůrčí osoba může být současně členem několika uměleckých sdružení.	výtvarného nebo užitého umění, scénografie, audiovizuálního umění, scénického umění, literatury, hudby nebo architektury	x	Nezávislý umělec by měl být registrovaný v obchodním rejstříku pod svým registračním kódem (IČO)

<p>Estonsko</p>	<p>Act on Creative Artists and Creative Artists' Unions (2004)</p>	<p>podpora v nezaměstnanosti, daňové odpočty</p>	<p>X</p>	<p>Nezávislý umělec by měl být registrovaný v obchodním rejstříku pod svým registračním kódem (IČO).</p>
<p>Francie</p>	<p>Systém sociálního zajištění nezávislých umělců</p>	<p>Mix: integrace do sociálního zabezpečení zaměstnanců a speciální pojištění pro umělce a technické profese ve specifických sektorech, podpora v nezaměstnanosti</p>	<p>Intermittents du spectacle</p>	<p>Registrace, pouze vybrané pracovní pozice v určených sektorech audiovizuálního a scénického umění, odvíjí se od počtu hodin a dnů odpracovaných v daném časovém úseku</p>
<p>Německo</p>	<p>Zákon sociálního zajištění umělců (1981)</p>	<p>Speciální sociální zajištění pro umělce, Zákoné důchodové pojištění, které se vztahuje na stáří, invaliditu a pozůstalé. Zákoné nemocenské pojištění včetně peněžité dávky v mateřství. Zákoné pojištění dlouhodobé péče.</p>	<p>Sociální pojištění pro umělce</p>	<p>Na základě registrace, umělec zakotven v zákoně, příspěvky se odvíjí od příjmu z umělecké aktivity</p>

Norsko	Ne, běžní OSVČ	x	x	Umělecké asociace mají různé vstupní podmínky na úrovni regionů.
Portugalsko	Ano od roku 2022, včetně Sbírký zákonů, kde jsou definována umělecká odvětví.	Sociální zajištění umělce se týká: nemoci, rodičovství, nemoci z povolání, postižení, zajištění na stáří a případ úmrtí.	Status kulturních profesionálů	Odpracováno více než 180 dnů, pak je nárok na podporu výši 65% průměrného příjmu za posledních 12 měsíců.
Rakousko	Zákon o sociálním zajištění umělců (2020)	Mix: integrace do sociálního zajištění zaměstnanců a vlastní sociální pojištění pro umělce	Fond sociálního pojištění pro umělce, Fair Pay	Registrace, příspěvky se odvíjí od příjmu z umělecké činnosti

Severní Irsko	x	Pilotní projekt	Základní nepodmíněný příjem pro umělce (pilotní program od roku 2022)	Registrace, - Důkaz o členství v příslušném uměleckém sdružení, Doklad o příjmech z umělecké činnosti, Doklad o aktivní činnosti v rámci tvůrčí oblasti/umělecké formy (za posledních 5 let).
Slovensko	Příprava 2 legislativních návrhů - na zákonu o profesionálních umělcích a dalších profesionálech v kultuře, a založení komory pro profesionální umělce.	Podpora umělců - státních zaměstnanců, po ukončení profesionální kariéry mají nárok na podporu v nezaměstnanosti ve výši 50 % průměrné slovenské mzdy, než dosáhnou důchodového věku	V přípravě	Registrace

Zpracování vlastní

Definice umělce

Existují velmi rozdílné přístupy k definici umělce. Některé státy pod speciální sociální zabezpečení zahrnují i podpurné a technické profese související s realizací uměleckého díla, některé pouze tvůrce s uměleckým VŠ vzděláním (Rakousko) Obecně lze říci, že se jedná se o fyzickou osobu, která vykonává uměleckou činnost v rámci svobodného povolání nebo vedle zaměstnání na základě smlouvy o dílo, pracovní smlouvy nebo kupní smlouvy, splňuje požadovanou kvalifikaci nebo dosahuje prokazatelné umělecké výsledky a je zapsána v evidenci profesionálních umělců, případně disponuje uměleckým vzděláním nebo vykazuje uměleckou činnost.

Zahrnované sektory a profese

Nejčastěji zahrnované sektory jsou tradiční kulturní odvětví – audiovizuální umění, literární překladatele, novináři, architektura, užité umění. Některé státy zahrnují spřízněné technické profese, podpurné profese, výzkumníky, lektory. Některé jsou naopak velmi striktní.

Co je cílem udělení statusu?

a) Sociální benefity – nejčastěji zmiňované

- Dávky v nezaměstnanosti
- Penze
- Podpora pro osoby s postižením
- Dočasná sociální podpora v případě nepravidelného příjmu
- Sociální podpora v důchodu podpora v době pandemie Covid-19

b) Daňově benefity

Příjmy umělců mohou meziročně značně kolísat a umělci mohou strávit značné množství času vývojem díla, které jim přinese příjmy až později. Průměrování příjmů proto může být cenným mechanismem pro snížení daňového zatížení umělců a tvůrčích profesionálů a řeší netypický způsob, jakým někteří umělci dosahují svých příjmů.

c) Další benefity

- Lehčí přístup ke grantům
- Legislativní uznání statusu umělce
- Statistické vykazování
- Reprezentace umělců

Kritéria pro získání statusu umělce/sociálního zabezpečení pro umělce

Členství v profesní asociaci – pobaltské země. Sem je nutné se zaregistrovat a pak jste uznáváni jako umělci v očích zákona. V některých zemích se to řídí správním zákoníkem – podle daňových příznání, IČO indikuje, že jedinec je umělec. Dále může status udělit dedikovaný úřad, komise na základě určitých požadavků a kritérií:

- Typ aktivity
- Vybraný umělecký sektor
- Vzdělání a školení, kvalifikace (VŠ titul v některých zemích)
- Profesní zkušenost (začínající vs profesionální umělci)
- Profesionalita dané činnosti, je nutné být profesionál na plný úvazek

- Je umění jedinou nebo vedlejší činností?
- Daňová rezidence v zemi, kde je o status žádáno.
- Kvalita uměleckého výsledku
- Kvantita (počet výstupů)
- Excelentní umělci, zisk ocenění.
- V některých zemích doložitelné zisky z autorských práv
- Finanční kritéria – minimální výdělek z umělecké činnosti.

Ve většině zemích jde o kombinaci kritérii.

Kdo rozhoduje udělení statusu?

-
- Stát a přidružené agentury
- Speciální komise
- Ministerstvo kultury
- Pojišťovny
- Soudy
- Umělci sami
- Finanční úřad

